

Краснопольська Т. М.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри соціальних теорій*

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Впровадження в українському суспільстві гендерної рівності та реалізації гендерної політики, незважаючи на популярність вказаних проблем серед авторів, і досі є доволі гострим питанням. Таке становище пояснюється відсутністю цілісності національного механізму реалізації гендерної політики. На Четвертій Всесвітній конференції по положенню жінок було сформульовано його основне завдання – надавати уряду в цілому підтримку у справі врахування гендерної проблематики в усіх галузях політики (Платформа дій, прийнята на Четвертій всемирной конференцией по положению женщин 15 сентября 1995 года. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/russian/conferen/women/womplat.htm>).

Національний механізм реалізації державної гендерної політики складається з організаційного, правового, економічного та політичного. (Одінцова Г. С. Сучасні проблеми державного управління. – Х.: УАДУ (ХФ), 1999. – С.48)

Організаційний механізм забезпечується діяльністю сукупності установ, через які відбувається відповідний вплив на об'єкти гендерної політики та суспільство в цілому.

Правовий механізм представлений сукупністю норм та правил, які регулюють гендерні відносини. Він включає як набір відповідних законодавчих або підзаконних актів, так й інструменти та засоби їх реалізації. Він є найбільш розробленим на сучасному етапі.

Економічний механізм включає засоби економічної та фінансової підтримки реалізації державної гендерної політики, а саме: методи та форми реалізації економічних прав жінок, їх матеріальне забезпечення, зайнятість, соціальний захист тощо.

Що стосується політичного механізму, то такі дослідники гендерних питань, як О. Вороніна, Т. Мельник, В. Ушаков, Н. Шведова визначають, що найбільшим чином на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків впливають дії державної влади і перетворення в політичній сфері (включення гендерних проблем в сферу державної політики, механізми політичного рекрутування, розвиток місцевого феміністського руху, виникнення відмітних форм політичної участі, особливості регулювання жіночого політичного представництва тощо), а також механізми конституційної інженерії, насамперед, особливості застосування виборчих систем (Вороніна Т. П. Информационное общество: сущность, черты, проблемы. – М.: ИОЦАГИ, 1995. – С.121).

Проведений аналіз процесу становлення та реалізації гендерної політики України вказує як на позитивні, так і негативні здобутки.

Головний позитивний аспект – за період незалежності сформована потужна правова база. До неї можна віднести, по-перше, низку міжнародних нормативно-правових актів, ратифікованих Україною. Серед них основні: Загальна декларація прав людини 1948 р.; Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм всіх форм дискримінації щодо жінок

від 1979 р.; Конвенція МОП про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності № 100 1951 р.; Пекінські декларація та платформа дій 1995 р. та Декларації тисячоліття 2000 р. та інші.

По-друге, система вітчизняного гендерного законодавства, яку складають: Конституція України 1996 р.; Закони «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» 2005 р. та «Про попередження насильства в сім'ї» 2000 р.; два Національних плани дій щодо поліпшення становища жінок: на 1997-2000 рр. та 2001-2005 рр. та Державна програма з утвердження гендерної рівності в українському суспільстві 2006 р. на період до 2010 р. та ціла низка підзаконних актів.

Проте слід погодитись з думкою К. Левченко про те, що формування гендерної політики передбачає здійснення таких етапів як концептуальне оформлення, законодавче забезпечення, формування відповідальних інституцій, розвиток, впровадження і вдосконалення (Левченко К. Б. Управління процесами формування гендерної політики в Україні (організаційно-правові аспекти): Дис. на здобуття наук, ступеня д-ра юрид. наук: спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право та процес; фінансове право; інформаційне право»/ К. Б. Левченко. – Х.: Нац. ун-т внутр. справ., 2003. – С.28). Як бачимо, перший та другий етапи Україна пройшла, а от останні три – ще попереду.

За результатами проведеного нами дослідження можна запропонувати наступні заходи щодо поліпшення дієвості національного механізму реалізації гендерної політики та переходу до наступних етапів його розвитку:

- створення спеціалізованих органів та комітетів у різних гілках влади з питань гендерної політики; а саме: заснувати Національну раду з питань гендерної рівності, створити у Верховній Раді парламентський Комітет з питань гендерної політики, запровадити механізм постійних громадських слухань з усіх аспектів гендерної політики;
- введення гендерних квот та чіткого механізму притягнення до відповідальності за їх недотримання;
- введення гендерної освіти управлінців як невід'ємний елемент підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування.

Такі заходи сприятимуть формуванню позитивного ставлення до жінок-керівників, а також переходу до наступних етапів формування гендерної політики.

Третякова Т. М.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри соціальних теорій*

ГУМАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКО-ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ

Зміни, які відбуваються на сьогоднішній день в державотворчому процесі України, вимагають адекватних політичних цінностей для подальшої трансформації сучасного українського суспільства і, в першу чергу, як громадянського. Актуальність даної теми